

Regionale Investeringsagenda Holland Rijnland: Regionaal fonds

De thematische programma's

26 maart 2025

1. Introductie

Regionaal fonds 2025-2027

Holland Rijnland staat voor uitdagende opgaven op het gebied van woningbouw, economie, natuur, klimaat, bereikbaarheid en duurzaamheid. Met de (RIA) draagt Holland Rijnland bij aan het oplossen van verschillende regionale, provinciale en nationale opgaven.

De RIA zet specifiek in op het versterken van de regionale samenhang, het bouwen van 30.500 woningen, toevoegen van 20.000 banen en de regio gereedmaken voor een groene, duurzame toekomst. De gemeenten investeren via het Regionaal fonds in projecten die bijdragen aan de integrale ontwikkeling van Holland Rijnland. Daarbij onderscheidt Holland Rijnland vier thematische fondsen: (1) een Economisch sterke en innovatieve regio, (2) een Bereikbare en verbonden regio, (3) een Groene en klimaatbestendige regio en (4) een Duurzame en energiezekere regio.

De RIA bestaat uit twee onderdelen: de Projectenportefeuille 2025–2027 en het Regionaal fonds 2025-2027. Het Regionaal fonds kent een budget van € 3 miljoen, verdeeld over drie jaar en vier thema's. Met het regionaal fonds streeft Holland Rijnland naar het stimuleren van concrete projecten die kleinschaliger zijn dan de veertien projecten uit de projectenportefeuille.

Opbouw thematische programma's

De thematische programma's zijn een uitwerking zoals beschreven in hoofdstuk 4 van de Verordening van de Regionale Investeringsagenda. De criteria, waaraan wordt gerefereerd in artikel 4:2, lid 5, vormen het toetsingskader voor aanvragen uit het regionaal fonds. De thematische programma's zijn enerzijds een inhoudelijk toetsingskader op basis van ambities die zijn opgenomen in bestaand regionaal beleid. Denk hierbij aan de Regionale Investeringsagenda, de Regionale Strategie Mobiliteit, de Regionale Omgevingsagenda, de Regionale Energiestrategie, het Economisch Koersdocument en het Groenprogramma. Anderzijds is er een set aan technische criteria met daarin de voorwaarden waaraan een project moet voldoen. Deze twee elementen samen vormen het toetsingskader voor aanvragen uit het regionaal fonds.

De leeswijzer is als volgt:

- Hoofdstuk 2: Thematisch programma Economisch sterk en innovatief
- Hoofdstuk 3: Thematisch programma Bereikbaar en verbonden
- Hoofdstuk 4: Thematisch programma Groen en klimaatbestendig
- Hoofdstuk 5: Thematisch programma Duurzaam en energiezekeer
- Hoofdstuk 6: Proces en criteria regionaal fonds

**Economisch sterk en
innovatief**

2. Economisch sterk en innovatief

Kaders uit de Regionale Investeringsagenda

Holland Rijnland kent diverse economische sectoren. In de Stedelijke As springen in het oog: het Bio Science-cluster, de luchtvaartsector, de drone-techniek, de specialistische zorg en het onderwijs. Vooral sterk in de Bollenstreek en het Groene Hart zijn de Greenports, de bouw en de (kennisintensieve) maakindustrie. Er is sprake van sterke specialisatie in deze sectoren, maar de samenwerking in het bedrijfsleven, tussen sectoren en met kennisintensieve clusters, is beperkt. Dit drukt de innovatiekracht van het midden- en kleinbedrijf. Het potentieel aan productiviteit en economische groei blijft daarmee onderbenut. De overgang naar een toekomstbestendige en duurzame economie, gedreven door digitalisering, energietransitie en circulaire economie, is voor bepaalde bedrijfssectoren moeilijk bij te benen. Veel bedrijven kampen met personeelstekorten, terwijl er tegelijkertijd ook een grote groep inwoners op zoek is naar werk of interesse heeft in een overstap naar een andere sector. Sterkere verbindingen tussen bedrijfsleven, onderwijs en sociaal domein dragen bij aan de oplossing van dit human capital-vraagstuk. Ook zijn er verbetermogelijkheden voor de aansluiting van het onderwijsaanbod op de economische structuur: meer theoretisch onderwijs voor de groene clusters en beter bereikbare mbo-opleidingen.

Bovenstaande uitdagingen zetten de toekomstbestendigheid van de regionale economie onder druk. Tegelijkertijd liggen er genoeg kansen voor Holland Rijnland om deze uitdagingen het hoofd te bieden. Zeker wanneer we vanuit een scherper economisch profiel onze regionale samenwerking organiseren. Mede in dat licht is het koersdocument Economie opgesteld, wat focus aanbrengt in deze samenwerking. Deze focus vertalen we door naar de kaders van het regionaal fonds, zodat we meerjarig financiering beschikbaar kunnen stellen voor economische projecten met regionale impact.

Focus Thematisch fonds Economisch sterk en innovatief

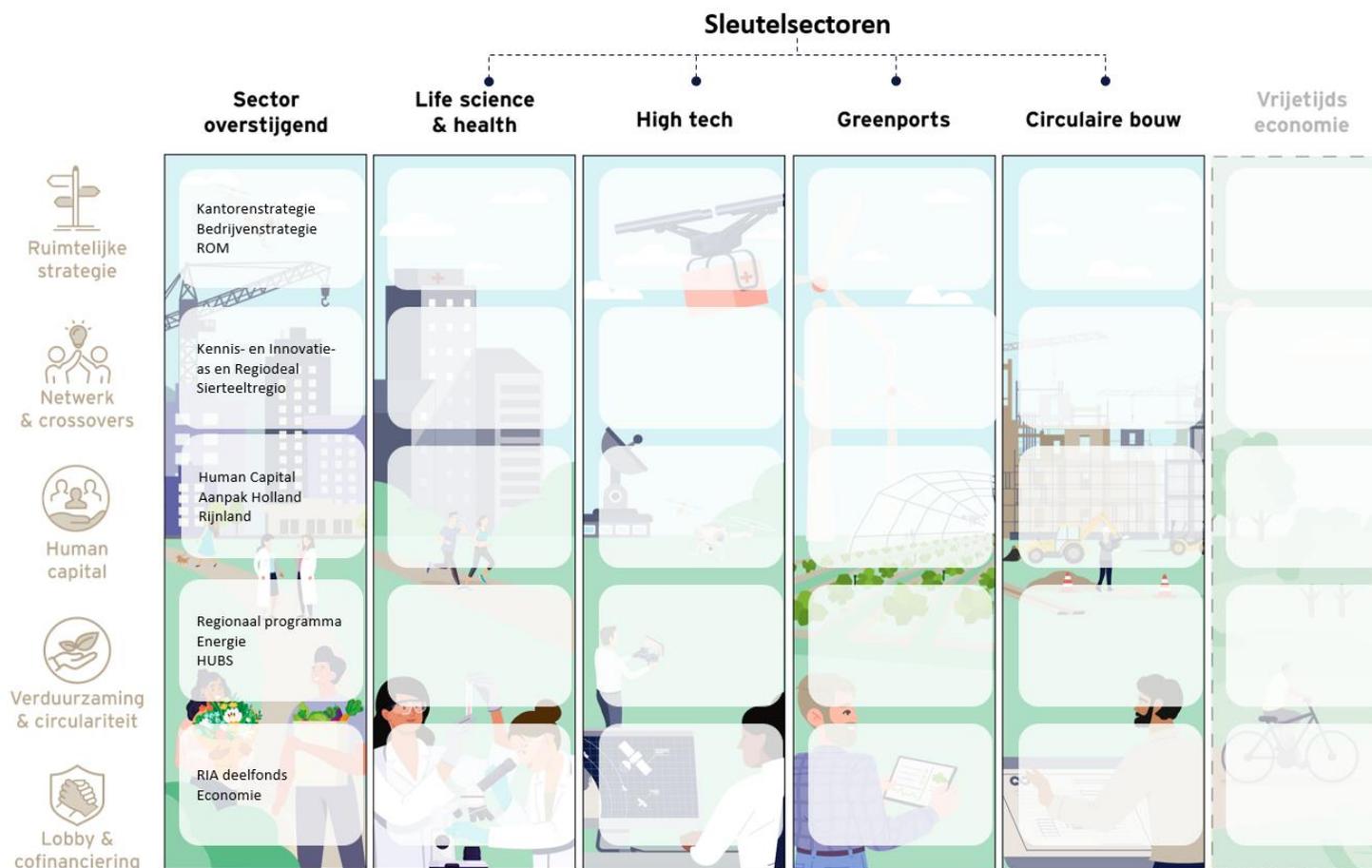
De focus van de regionale samenwerking richt zich op de vier sleutelsectoren van onze regio: **Life sciences and health**, **Greenports**, **Circulaire Bouw** en **Kennisintensieve High Tech**. Daarnaast richt de samenwerking zich op de drie transitieopgaven die van groot belang zijn voor de toekomstbestendigheid van de economie: **Digitalisering**, **Energietransitie** en **Circulaire Economie**.

De inzet van de regionale samenwerking spitst zich vervolgens toe op een viertal thema's:

- **Ruimtelijke strategie: we gaan slim om** met de schaarse ruimte voor bedrijven en kantoren,
- **Netwerk & Crossovers: we bevorderen** innovatie door sector-overstijgende projecten. Hier ligt een link met de RIA-projecten **Versterken Kennis- en Innovatie-as** en **Regio Deal Sierteeltregio**,

- **Human Capital:** we geven invulling aan de Human Capital-aanpak op de thema's Talent Aantrekken (loopbaanoriëntatie voor basis & voortgezet onderwijs, volwassenen en internationaal talent), Onderwijs & Arbeidsmarkt (Interactie onderwijs & bedrijfsleven, Leven Lang Ontwikkelen, Campussen en praktijkomgevingen) en Slim & Inclusief (open en strategisch HR beleid, werk anders organiseren, digitalisering & automatisering)
- **Verduurzaming en circulaire bedrijvigheid:** we stimuleren bedrijven in hun verduurzaming en de transitie naar een circulaire bedrijfsvoering, bijvoorbeeld richting een circulaire bouwhub.

Projecten die aanspraak kunnen maken op cofinanciering vanuit het economisch fonds hebben altijd een raakvlak met één van de sleutelsectoren of transitieopgaven, gekoppeld aan één van de vier thema's. De projecten zijn gericht op uitvoering en realisatie. Daarnaast geldt voor deze projecten dat aantoonbare betrokkenheid van een consortium of een vereniging van bedrijven een randvoorwaarde is voor financiering.

Bereikbaar en verbonden

3. Bereikbaar en verbonden

Kaders uit de Regionale Investeringsagenda

Holland Rijnland verbindt de Metropool Regio Amsterdam (MRA) en de Metropool Regio Rotterdam-Den Haag met wegen en spoorwegen. Maar de bereikbaarheid van Holland Rijnland zelf staat onder grote druk. Dat geldt zowel naar buiten toe als binnenin de regio. Het netwerk is verouderd in zowel technische als functionele zin. In de afgelopen decennia verschoof, door verschillende oorzaken, de ruimtelijke oriëntatie van de inwoners van Holland Rijnland. De Metropoolregio's werden belangrijker maar het gebruik van het netwerk van wegen en spoorwegen werd hierop niet aangepast. Er is veel achterstallig onderhoud. En er ligt ook een stevige ruimtelijke opgave die alleen kan worden gerealiseerd door een kwalitatieve én kwantitatieve sprong voorwaarts van het mobiliteitsnetwerk. Dat geldt zowel voor de verstedelijkte als de plattelandsgebieden van onze regio. De duurzame mobiliteitstransitie is een ander aandachtspunt. Mobiliteit staat voor ongeveer 30 procent van het totale regionale energieverbruik. Het doel om de CO2-uitstoot tot 2030 te reduceren met 22 procent is onhaalbaar met de huidige en voorgenomen maatregelen¹. Holland Rijnland constateert verder dat een deel van de inwoners (ouderen, lichamelijk beperkten, lage inkomens en inwoners van landelijke gebied) vervoersarmoede ervaart. Een gebrek aan betaalbare mobiliteit belemmert voor hen een volledige deelname aan de maatschappij. Daarbij komt dat in de landelijke gebieden het openbaar vervoer alsmede de onderlinge verbindingen ontoereikend zijn.

Focus Thematisch fonds Bereikbaar en verbonden

Het thematisch fonds focust zich in de periode 2025-2027 op de volgende uitgangspunten:

- verduurzaming mobiliteitssysteem (aan de hand van het STOMP-principe: Stappen, Trappen, OV, Mobility as a service, Privéauto),
- verkeersveiligheid,
- bereikbaarheid platteland en vermindering vervoersarmoede.

Holland Rijnland verzorgt voor de dertien gemeenten een aantal subsidieaanvragen (waaronder verkeersveiligheid en gebiedsagenda). Deze aanvragen voegen we toe aan het mobiliteitsfonds zodat er een coherent geheel ontstaat. Uiteraard zal niet aan het oorspronkelijke doel van deze aangevraagde subsidies worden getornd.

- **Duurzame mobiliteit:** de transitie naar duurzame mobiliteit is gaande en brengt uitdagingen met zich mee. Zo zorgt bijvoorbeeld de toename van elektrische voertuigen voor een groeiende behoefte aan openbare laadvoorzieningen. De opkomst van de elektrische fiets stelt op haar beurt weer specifieke eisen aan

¹ Regionale Strategie Mobiliteit, Holland Rijnland (2020)

fietsinfrastructuur en stallingsvoorzieningen. Met het huidige en voorgenomen beleid is de verwachte CO2-reductie onvoldoende om de doelen uit het Klimaatakkoord te halen.

Holland Rijnland wil met het thematisch fonds projecten ondersteunen die bijdragen aan duurzame mobiliteit en aansluiten bij de mobiliteitsafspraken in de Regionale Energie Strategie. Een project dat voor bekostiging in aanmerking komt, heeft bijvoorbeeld een raakvlak met:

- Schonere mobiliteit: het gaat hierbij om initiatieven op het gebied van emissie-loos vervoer, laadinfrastructuur en eventuele ontwikkelingen als waterstof.
 - Slimmere mobiliteit: hierbij draait het om het gebruik van technologische mogelijkheden, mobiliteitshubs en het beter benutten van bestaande infrastructuur.
 - Andere mobiliteit: dit speelt in op gedragsverandering en stimuleert het gebruik van andere vervoersmodaliteiten dan de auto.
- **Verkeersveiligheid**: Dit is een belangrijk onderdeel van de leefbaarheid van een gebied. De verkeersveiligheid staat echter onder druk in Nederland. Het aantal ernstige verkeersgewonden stijgt terwijl het aantal verkeersdoden in 2022 het hoogst was in veertien jaar tijd². De Regionale Strategie Mobiliteit van Holland Rijnland constateert dat er in de regio meerdere verkeersveiligheidsknelpunten zijn. Daarbij lopen doorgaans (elektrische) fietsers op gemeentelijke wegen het grootste gevaar³. Het Rijk erkent het probleem en stelde met de Investeringsimpuls Verkeersveiligheid tot 2030 € 0,5 miljard beschikbaar om tot 50 procent bij te dragen aan (kosten)effectieve verkeersveiligheidsmaatregelen.

Met het thematisch fonds ondersteunt Holland Rijnland projecten ter verbetering van de verkeersveiligheid. Hiervoor komen onder andere in aanmerking:

- Verkeersveiligheidsprojecten: waarvan de begroting met een financiële bijdrage van Holland Rijnland sluitend is.
 - Regionale samenwerking voor een aanvraag Investeringsimpuls Verkeersveiligheid: initiatieven om (gezamenlijk) aanvragen te ontwikkelen voor een bijdrage uit de Investeringsimpuls Verkeersveiligheid.
- **Vermindering vervoersarmoede**: Vervoersarmoede gaat over beperkte mobiliteitsmogelijkheden, waardoor deelname aan maatschappelijke activiteiten wordt belemmerd of onmogelijk is. De oorzaken van vervoersarmoede liggen niet alleen op het mobiliteitsvlak maar kunnen ook breder zijn. Ook gebrek aan vervoersmiddelen of beperkte toegang tot openbaar vervoer kunnen oorzaken zijn. Hierbij hebben mensen moeite om basisvoorzieningen te

² Factsheet Verkeersveiligheid, SWOV (2024)

³ Quick scan Verkeersveiligheidsrisico's, Sweco (2024)

bereiken, zoals een supermarkt, of om vervoer te kunnen betalen, vanwege een laag inkomen of hoge kosten maar ook door persoonlijke omstandigheden, zoals problemen met gezondheid of een gebrekkige kennis van de Nederlandse taal. Vervoersarmoede vindt plaats in veel gebieden: in stedelijke woonwijken, suburbane gemeenten en op het platteland.

Groen en klimaatbestendig

4. Groen en klimaatbestendig

Kaders uit de Regionale Investeringsagenda

Holland Rijnland staat bekend als prettig leef- en vestigingsgebied en als, aantrekkelijk gebied voor recreatie en toerisme. Groen en blauw is overal. De natuur- en recreatiegebieden en de groenblauwe dooradering van de regio bieden mensen de mogelijkheid om te ontspannen en te bewegen. Daarnaast zijn het belangrijke leefmilieus voor planten en dieren. Onze landschappen zijn rijk aan erfgoed wat bijdraagt aan de beleefbaarheid en herkenbaarheid van het landschap. De veenweidengebieden zijn een kraamkamer voor weidevogels. Toch worden weidevogels bedreigd en nemen ze af in aantal en diversiteit.

De regio wordt doorsneden door autowegen, spoorlijnen en waterwegen. Hierdoor zijn natuur- en recreatiegebieden in mindere mate bereikbaar en toegankelijk voor inwoners. De biodiversiteit staat onder druk, terwijl dat juist van belang is voor bijvoorbeeld schone lucht, fris water, bestuiving van gewassen en kwalitatief sterke bodems. De toenemende extreme weertypen, veroorzaakt door klimaatverandering, hebben ook hun weerslag op onze regio. Zo is er een tekort aan oppervlaktewater, staat de beschikbaarheid van drinkwater onder druk en ontstaan er problemen met de fundering van gebouwen en dijken in tijden van droogte. In extreem natte perioden is er juist overstromings- en verzakkingsgevaar. Het is belangrijk om ons aan te passen aan klimaatverandering en de impact daarvan op mens en natuur te verminderen, onder andere door bodemdaling tegen te gaan, de bodemkwaliteit in stand te houden en te versterken en mogelijkheden te bieden voor onder meer piekwaterberging. Dit raakt tevens aan de taken en verantwoordelijkheden van provincies en waterschappen.

Focus Thematisch fonds Groen en klimaatbestendig

Dit thematisch programma vormt een vervolg op het Regionaal Groenprogramma 2010-2020. Het voormalig groenprogramma zette in op versterking van groenblauwe structuren, behoud van openheid en zichtlijnen, versterking van de samenhang en herkenbaarheid van cultuurhistorie en verbetering van bereikbaarheid, toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van het landelijk gebied voor recreatief (mede)gebruik. Het thematisch fonds bouwt hierop voort en focust zich in de periode 2025-2027 op groenblauwe structuren, erfgoed, biodiversiteit, klimaatadaptatie en gezondheid en (recreatief) bewegen.

- **Groenblauwe structuren:** het dooraderen van Holland Rijnland met groen en blauw is van belang voor een natuurlijke, bio-diverse en klimaatbestendige regio. Het vormt een basis voor de overige onderwerpen binnen dit thema. Water en bodem is hierbij het leidend principe. Dit betekent dat bodem en water een richtinggevende rol spelen bij de inrichting van onze regio. We volgen hierin de eisen zoals opgenomen in de (ontwerp)nota Ruimte. Het versterken van de groenblauwe structuren kan door het toevoegen of herstellen van landschapselementen zoals houtwallen, hagen, (pest)bosjes, poelen, vennen, natuurlijke oevers, bloemrijke weiden, knotwilgen, lanen, recreatieve routes en dijkjes. Het gaat daarbij om zowel de structuren in het landschap als de verbindingen tussen stad en buitengebied. Daarnaast verdient het versterken van de bodemkwaliteit en het beperken van nadelige gevolgen van bodemdaling aandacht.

- **Erfgoed:** Erfgoed draagt bij aan de beleving en de herkenbaarheid van het landschap. Versterking van dit in het landschap aanwezige erfgoed kan gaan om fysiek herstel van landgoederen, pestbosjes maar eveneens om het markeren van historische elementen als trekvaarten, jaagpaden, historische tuinmuren, landschuurtjes, de grenzen van de Limes en de Atlantikwall.
- **Biodiversiteit:** In Holland Rijnland bestaat het landschap voor een belangrijk deel uit karakteristieke veenweiden, landgoederen en kust. Het vergroten en verbeteren van de leefomgeving voor flora en fauna, onder andere in veenweiden en kust, schept omstandigheden voor meer biodiversiteit. Nederland speelt een hoofdrol in de bescherming van weidevogels. Voor veel van deze vogels is ons land het thuisland. Een recent rapport van de Wageningen Universiteit geeft bijvoorbeeld aan dat, als we niets doen, er van de 36.000 grutto-paren er maar 1.200 overblijven. Versterken van de biodiversiteit in het veenweidegebied is van groot belang net als in de kuststreek en in landgoederen. Hierbij is de samenwerking met agrariërs, maar ook met het hoogheemraadschap van Rijnland vanzelfsprekend. Het vergroten van de soortenrijkdom van planten en (weide)vogels is mogelijk met bloemrijke bermen, bijenlandschappen, natuurlijke oevers en ecologische verbindingzones.
- **Klimaatadaptatie:** klimaatverandering vraagt om aanpassingen in de leefomgeving. Zeker in onze regio, met een hoge mate van verharding en bebouwing, komt er in de toekomst meer overlast door extreem weer. Bescherming is nodig tegen extreme(re) weersomstandigheden als hitte, droogte, stortbuien en overstromingen. Het gaat bij klimaatadaptatie bijvoorbeeld om de aanpak van hitte-eilanden, vergroting van het waterbergingsareaal (met name in buitengebied), regenwateradaptatie (met name in stedelijk gebied) en tijdelijke bergingsmogelijkheden bij te lage afvoercapaciteit van rioolwater. Het is nadrukkelijk de bedoeling dat projecten een meerwaarde bieden op de bestaande verantwoordelijkheid van gemeenten en het hoogheemraadschap. Projecten in het thematisch programma mogen geen vervanging zijn van de wettelijke taken van andere overheden of organisaties. Als het meerwaarde creëert op die taken, zijn er wel mogelijkheden. Het is belangrijk dat dat inzichtelijk wordt gemaakt.
- **Gezondheid en bewegen:** het verbeteren van bereikbaarheid, toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van de groenblauwe structuren voor recreatief gebruik, is nodig om mensen te verleiden meer te bewegen en zo de fysieke en mentale gezondheid te bevorderen. Meer dan de helft van de inwoners in Holland Rijnland beweegt immers onvoldoende^[4]. De regio is doorsneden door diverse auto-, water- en spoorwegen. Voorstellen om verbindingen te maken en barrières weg te nemen, dragen via een betere benutting bij aan meer bewegen. Verbetering van bereikbaarheid, toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van groenblauwe structuren voorziet daarnaast in de groeiende behoefte aan recreatie als gevolg van bevolkingsgroei en vergrijzing. Het aantrekkelijk maken van (recreatie)gebieden voor sport en bewegen, draagt bij aan de volksgezondheid, de kwaliteit van de leefomgeving en het (internationaal)vestigingsklimaat. Denk aan recreatiemogelijkheden zoals speelbossen, zwemstrandjes, wandelroutes, thematische routes, 'ommetjes', natuurspeeltuinen, trekpontjes, en uitzichtpunten. Ook rustpunten op boerenerven en campings dragen hieraan bij. Dat geldt ook voor de realisatie van doorfietspaden. Het gaat hierbij overigens nadrukkelijk niet om lokale speeltuinen of stimuleringsprogramma's voor sport en bewegen maar om het

vergroten van recreatieve functies om bewegen te stimuleren in zowel de stad als het omliggende landschap. Omdat vanuit verschillende disciplines wordt gewerkt aan het bevorderen van gezondheid en bewegen, is het van belang samen te werken met de diverse betrokken partijen in de gemeenten.

Holland Rijnland ondersteunt met het thematisch fonds dus projecten die bijdragen aan groenblauwe structuren, biodiversiteit, klimaatadaptatie, erfgoed en gezondheid en bewegen. Het uitgangspunt van het programma is dat het voor de gehele regio Holland Rijnland van kracht wordt. Daarbinnen kan voor projecten een clustering worden aangebracht passend bij de opgave. In eerste instantie wordt dan gekeken naar het onderscheid Stedelijke As, Duin- en Bollenstreek en Groene Hart. Daarnaast kan worden aangesloten bij de clustering van Zuid-Hollands Landelijk Gebied.

Voor een beroep op het thematisch fonds met betrekking tot Groen en Klimaatbestendig gelden een aantal uitgangspunten die in de projectaanvraag tot uitdrukking moeten komen, oftewel voorwaarden waaraan een project moet voldoen. Projecten waarvoor een beroep wordt gedaan op het fonds:

1. dragen (onderbouwd) bij aan (bij voorkeur) tenminste twee van de doelstellingen: groenblauwe structuur, biodiversiteit, klimaatadaptatie, erfgoed, gezondheid en/of bewegen zoals in dit thematisch programma uitgewerkt;
2. dienen een regionaal belang, wat betekent dat projecten een bovengemeentelijke uitstraling hebben en aansluiten op elkaar of op bestaande elementen van een groenblauwe structuur. Uitgesloten zijn dus lokale projecten voor lokale opgaven. Projecten die wettelijke taken omvatten van andere overheden zoals watertaken van het hoogheemraadschap of op het terrein liggen van beheerorganisaties zoals Staatsbosbeheer, komen niet voor financiering in aanmerking. Het gaat om het realiseren van meerwaarde op wettelijke taken en verplichtingen die gemeenten, andere overheden of partners al hebben.
3. worden in samenhang bekeken met de thema's Economie, Energie, Wonen en Mobiliteit uit de RIA. Koppelkansen worden onderzocht met andere doelstellingen, programma's en projecten buiten de RIA. Te denken valt aan Groen in en om de stad (GROS-RIJK) het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (ZHPLG), NOVEX Groene Hart, Erfgoedlijnen (RCE, PZH), Sport en bewegen (PZH), Groene Cirkels (PZH), Blauwe Lens (Hoogheemraadschap Rijnland), Impulsregeling klimaatadaptatie (Rijk) en het samenwerkingsverband Hollandse Plassen.
4. zijn in samenwerking met stakeholders uitgewerkt en worden gezamenlijk uitgevoerd. De uitvoering van de Regionale Investeringsagenda is niet iets van gemeenten en regio alleen. Het kan bijvoorbeeld gaan om samenwerking met Zuid Hollands Landschap, Nationaal Park Hollandse Duinen, Stichting Landschapsfonds Alphen (SLA), Dunea, Hoogheemraadschap Rijnland, Yuverta, MBO Rijnland, Provincies Zuid-Holland en Noord-Holland, Coördinatiebureau Groene Hart, Omgevingsdienst West Holland of de Agrarische Natuur- en Landschapsverenigingen
5. kennen naast regionale financiële middelen ook financiële dekking vanuit middelen van gemeenten, provincie, Rijk en/of Europese Unie. Bij de aanvraag van middelen uit het Thematisch fonds wordt getoetst of, en in welke mate, er sprake is van cofinanciering door derden. Wanneer projecten volledig uit andere fondsen kunnen worden gefinancierd, dan is dat de eerst aangewezen weg;

6. worden altijd door de trekkende gemeenten ingediend bij Holland Rijnland. Het programma is voor heel de regio opgesteld. Daarbinnen kan voor projecten een clustering worden aangebracht passend bij de opgave. In eerste instantie wordt dan gekeken naar het onderscheid Stedelijke As, Duin- en Bollenstreek en Groene Hart. Maar ook andere indelingen passend bij de opgave of het gebied zoals bijvoorbeeld in het ZHLG kunnen worden gehanteerd.
7. voldoen aan het verantwoordingsprotocol Holland Rijnland en daarin opgenomen regels voor bekostiging en verantwoording.

^[1] Voldoen aan beweegrichtlijnen per GGD-regio, RIVM (2022)

Duurzaam en energiezeker

5. Duurzaam en energiezeker

Kaders uit de Regionale Investeringsagenda

Holland Rijnland stelt zich ten doel om een bijdrage te leveren aan de energietransitie. De plannen zijn vastgelegd in de Regionale Energie Strategie (RES) – een belangrijke basis. We werken aan het creëren van nieuwe duurzame warmtebronnen en de opwek van hernieuwbare elektriciteit. Het overbelaste elektriciteitsnetwerk is een aandachtspunt in de voortgang van de energietransitie. In Holland Rijnland dreigt overbelasting van het elektriciteitsnetwerk dat onvoldoende is toegerust op de groeiende vraag naar energie en de elektrificatie van gebouwde omgeving, mobiliteit en bedrijvigheid. Wanneer congestie in het netwerk optreedt, krijgen bedrijven geen nieuwe aansluiting op het net en is het niet mogelijk om de woningbouw te versnellen en te verduurzamen. Om in onze toekomstige energiebehoefte te voorzien, streven we naar een energiesysteem dat robuust blijft. Om hier te komen, is een handelingsperspectief opgesteld. Hierin staan de zaken die

- de grootste invloed hebben op de ontwikkeling van het toekomstig energiesysteem.
- een bovenlokale impact hebben, wat betekent dat de effecten verder reiken dan één gemeente en dat het de realisatie van het energiesysteem bovenlokaal beïnvloedt.
- gericht zijn op de lange termijn, net als het toekomstbeeld.

Om het concreet te maken, gaat het voor de regio over op elf actiepunten die we verder uitwerken in een regionaal actieprogramma. Het thematisch fonds ondersteunt hierin en zet aan tot uitvoering van deze agenda. Daarbij is het van belang om ook oog te hebben voor cross-over trajecten met andere thematische programmalijnen.

	Hoofdpunten Handelingsperspectief	
Gebouwde omgeving	1	Realiseer de isolatieambitie in de gebouwde omgeving.
	2	Bouw nieuwbouwwoningen energie- en netefficiënt.

Mobiliteit	3	<p>Werk bij mobiliteit aan;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Schoner (m.n. elektrificatie, bijv. door emissievrije zones, regeling werkgebonden personenmobiliteit). 2. Slimmer (Bijv. Slimladen, realiseren van mobiliteitshubs). 3. Anders (Modal shift: groot metro-/lightrailstelsel, inzetten op deelauto's en deelfietsen).
Industrie en bedrijven	4	Werk aan het verduurzamen van de (nieuwe en circulaire) economie a.d.h.v. (a) besparing, (b) vergroening, (c) verduurzaming, (d) tijdig programmeren, (e) energie- en netefficiënt bouwen en (f) eigen aanbod realiseren.
Warmte	5	Ontwikkel een regionaal verbonden warmtesysteem inclusief warmtebronnen, infrastructuur, vraagsturing, opslag, piekvoorzieningen en back-up en neem de realisatie van koudevraag hierin mee.
Elektriciteit	6	Realiseer minimaal het RES-bod voor grootschalige opwek op land (zon op veld en windturbines).
	7	Laat zon op dak over aan de markt en maak hiervoor ruimte in regels (o.a. welstand).
	8	<p>Werk aan het elektriciteitsnetwerk door;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sneller bouwen (Inzetten op verhelpen van obstakels bij projecten in gemeenten). 2. Slimmer benutten (zoals realiseren opslag op een netbewuste manier, combineren vraag en aanbod). 3. Prioriteren en programmeren.
Duurzame gassen	9	Onderzoek de noodzaak voor een aftakking van de waterstofbackbone o.a. voor piek en back-up warmtenet en monumenten.
Overkoepelend	10	Ontwikkel een energie-slimme regio door vroegtijdige ruimtelijke ordening en ontwikkeling. Hierbij worden verschillende beleidsonderwerpen (zoals gebouwde omgeving, mobiliteit, industrie, groen) integraal afgewogen en benaderd mede vanuit energie. Denk bijvoorbeeld aan verdichting, modal shift, creëren van werkgelegenheid nabij wonen.

	11	Betrek natuur bij de ontwikkeling van het energiesysteem. Denk bijvoorbeeld aan de aanleg van natuur rondom zonneparken, het creëren van groene daken en gevels, en het vergroenen van wijken.
--	----	--

Focus Thematisch fonds Duurzaam en energiezeker

Dit thematisch programma vormt een aanvulling op het Energieprogramma van Holland Rijnland. Het Energieprogramma werkt toe naar een toekomstbestendig energiesysteem dat betrouwbaar en betaalbaar is door de regionale inzet in de energietransitie verder in te vullen

Vanuit het handelingsperspectief zijn drie focusgebieden:

- **Netcongestie:** de komende periode ontstaan knelpunten op de elektriciteitsinfrastructuur. Liander zet in op de ontwikkeling, de uitbreiding en de verzwaring van de energie-infrastructuur. Gemeenten maken dit, binnen hun wettelijke bevoegdheden, mogelijk binnen ruimtelijk beleid. De netverzwaring is onvoldoende om de problematiek op te lossen. Het gaat ook om slimme oplossingen zoals smart grids, decentrale energievoorziening, opslag, duurzame bedrijventerreinen, maar ook Energiehubs, Smart Energy Concepts en gesloten energiesystemen. Netcongestie moet dus op verschillende niveaus worden opgelost. De taskforce pakt projecten op buiten scope van Liander. Het regionaal fonds helpt projecten die bijdragen om dit doel te realiseren.
- **Duurzame opwek:** het is de ambitie om duurzame energie op te wekken. Om tot duurzame opwekprojecten te komen in deze regio, moet worden gekeken wat de impact is op en de relatie met andere beleidsterreinen. Zo kan bijvoorbeeld duurzame opwek alleen worden gerealiseerd wanneer rekening wordt gehouden met weidevogels. Daarnaast is er het gedeelde beeld van gemeenten om ontwerpelijk te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn en wat de relatie van opwek is met het landschap en de bebouwde omgeving. Projecten kunnen met behulp van het regionaal fonds deze relatie versterken door extra te investeren in het landschap of de gebouwde omgeving om de inpasbaarheid te vergroten.
- **Warmte:** in de toekomst speelt de opwek en het gebruik van warmte een grote rol in de energievoorziening. Het is noodzakelijk om hieraan verder samen te werken. Gemeenten werken aan het verder brengen van projecten, van de initiatief- naar de ontwikkelfase en het opstarten van projecten in de initiatieffase. In de regio werken we aan het mogelijk maken van een warmtesysteem dat het gemeentelijke en subregionale warmtesysteem verbindt. Hierdoor wordt het warmtesysteem robuuster, kunnen en schaalvoordelen worden behaald. Daarnaast zorgt het ervoor dat het de bronontwikkeling optimaliseert om de warmtevraag te kunnen bedienen. Projecten kunnen met het regionaal fonds bijdragen aan het realiseren van een integraal regionaal warmtesysteem.

De drie focusgebieden geven een prioritering aan. Het voorstel is echter om het handelingsperspectief als breder kader aan te bieden als startpunt voor projecten van het regionaal fonds.

Technische criteria regionaal fonds

6. Proces en criteria regionaal fonds

Het Dagelijks Bestuur vraagt de thematische commissies van Holland Rijnland om advies over de ingediende projectaanvragen voor het regionaal fonds. Na een positief advies van de commissie wordt een bijdrage door het Dagelijks Bestuur toegekend. De beschikbare middelen uit het fonds worden verdeeld over jaarschijven gedurende de looptijd van de betreffende RIA-periode tot en met 31 december 2027.

Projectcriteria

1. Het fondsproject heeft een aantoonbaar regionaal effect, zoals beschreven in de thematische programma's
2. Eén gemeente is hoofdaanvrager van het project
3. Een aanvraag bevat in ieder geval:
 - a. Een inhoudelijke beschrijving van het project
 - b. Het projectresultaat
 - c. De looptijd van het project
 - d. De betrokken partijen
 - e. Een begroting van de kosten van het project
 - f. Een specificering van de kosten van het project
 - g. Een financieringsplan van het project
 - h. Een ondertekend aanvraagformulier namens het college van burgemeester en wethouders van de aanvragende gemeente

Financiële criteria

1. De hoogte van de bijdrage van Holland Rijnland aan een project is minimaal €10.000 en maximaal €100.000
2. De hoogte van de bijdrage van Holland Rijnland is 25% van de begrote projectomvang tot een maximum van €100.000,- en is niet structureel van aard. Wel kan deze bijdrage over meer jaren worden verspreid.
3. Financiering wordt verstrekt voor noodzakelijke, en rechtstreeks aan het project toe te rekenen, kosten zoals in het projectplan omschreven.
4. Financiering voor onderzoekskosten wordt uitsluitend verstrekt:
 - a. voor onderzoek op het gebied van innovatie, onderwijs en kennisdeling.
 - b. Voor onderzoek naar de technische haalbaarheid van projecten.
 - c. Voor zover het onderzoek niet kan worden uitgevoerd onder een van de projecten uit de projectenportefeuille
5. Financiering wordt niet verstrekt voor proceskosten
6. Financiering wordt niet verstrekt voor meerwerk van de aangevraagde activiteit.

7. Financiering wordt niet verstrekt voor kosten van het eigen apparaat en eigen voorzieningen, behalve als het eigen apparaat zorgdraagt voor de uitvoering van het project.
8. Financiering wordt niet verstrekt voor gemaakte kosten voorafgaand aan de aanvraag uit het fonds.

Uitvoering en verplichtingen

1. Wanneer de aanvraag wordt goedgekeurd, wordt een projectovereenkomst opgesteld tussen de betrokken gemeente(n) en Holland Rijnland (Verordening RIA artikel 4:2, lid 7).
2. De gemeente die de bijdrage uit het regionaal fonds ontvangt, ziet erop toe dat:
 - a. het project wordt uitgevoerd overeenkomstig het ingediende projectplan;
 - b. binnen zes maanden na indiening van de aanvraag wordt gestart met de werkzaamheden ter uitvoering van het project (indien een gemotiveerde reden wordt gegeven door de aanvragende gemeente kan een eenmalige verlenging van zes maanden worden verleend door het Dagelijks Bestuur).
3. De gemeente die een bijdrage ontvangt, informeert het Dagelijks Bestuur zo spoedig mogelijk wanneer het projectplan niet, niet volledig of afwijkend van het ingediende plan wordt uitgevoerd.
4. Indien blijkt dat het projectplan niet, of niet volledig, is uitgevoerd en/of de middelen niet (geheel) zijn besteed, kan het Dagelijks Bestuur besluiten de (resterende) bijdrage terug te vorderen.
5. De gemeente(n) aan wie de aanvraag is toegekend, is/zijn verantwoordelijk voor het waarborgen van beheer en onderhoud na realisatie van het project.
6. Holland Rijnland wordt als partner vermeld.

Weigeringsgronden

1. Een bijdrage wordt niet toegekend indien:
 - a. Er onvoldoende dekking is voor uitvoering van het project.
 - b. De uitvoering van het project is gestart voordat de aanvraag is ontvangen.
 - c. Het project naar het oordeel van het Dagelijks Bestuur niet bijdraagt aan of in strijd is met regionale doelen.
 - d. Reeds aan een gemeente een bijdrage uit het regionaal fonds voor hetzelfde project is verleend.
 - e. De middelen uit het regionaal fonds niet meer toereikend zijn voor de ingediende projectaanvragen, dan is artikel 4:2 lid 4 uit de verordening Regionale Investeringsagenda Holland Rijnland van toepassing.
 - f. De middelen uit het regionaal fonds zijn uitgeput.

(tussentijdse) Verantwoordingscriteria

1. De ontvanger van een bijdrage uit het regionaal fonds dient, gedurende de looptijd van het project, ten minste eenmaal een tussentijds voortgangsrapport van het project in bij het Dagelijks Bestuur (RIA Verordening Artikel 4:3, lid3).
2. De ontvanger van een bijdrage uit het regionaal fonds dient voor de aanvraag tot vaststelling in (Verordening RIA Artikel 4:4, lid 1):
 - a. een eindrapport van het project
 - b. financiële eindverantwoording met bedragen exclusief BTW.

Contact

Voor vragen over het Regionaal fonds en de thematische programma's kunt u contact met ons opnemen.

telefoon 071 523 90 90
email subsidies@hollandrijnland.nl
website hollandrijnland.nl

Literatuur

Energieprogramma Op naar Neutraal, Holland Rijnland (2023)
Evaluatie Regionaal Groenprogramma 2010-2023, Holland Rijnland (2024)
Dashboard Spanningsindicator, UWV (2024)
Factsheet Verkeersveiligheid, SWOV (2024)
Human Capital Agenda, Holland Rijnland (2024)
Informatiebrief Energieprogramma, Holland Rijnland (2024)
Koersdocument Economie, Holland Rijnland (2024)
Quick scan Verkeersveiligheidsrisico's, Sweco (2024)
Regionaal Groenprogramma 2010-2020, Holland Rijnland (2010)
Regionale Investeringsagenda 2024-2027, Holland Rijnland (2023)
Regionale Omgevingsagenda, Holland Rijnland (2021)
Regionale Strategie Mobiliteit, Holland Rijnland (2020)
Taskforces' Plan van Aanpak (2024)
Uitgangspuntennotitie Thematisch Programma Groen en Klimaatbestendig, Holland Rijnland (2024)
Verordening regionale investeringsagenda, Holland Rijnland (2024)
Voldoen aan beweegrichtlijnen per GGD-regio, RIVM (2022)